

Motion till riksdagen

1988/89:L14

av Elisabet Franzén m.fl. (mp)

med anledning av prop. 1988/89:23 om produktsäkerhetslag

Förslaget till produktsäkerhetslag "har till ändamål att motverka att varor och tjänster orsakar skada på person och egendom. — — tillämpas i fråga om varor och tjänster, som tillhandahålls i näringsverksamhet och som konsumenterna i inte obetydlig omfattning nyttjar eller kan komma att utnyttja för enskilt bruk" (1§).

I skälen för förslaget förtydligas vidare:

"De skador som en reglering bör syfta till att förebygga är främst dödsfall och allvarliga personskador. Det är emellertid även angeläget att förebygga lindrigare personskador, i synnerhet om de drabbar många människor."

I resonemanget utgår förslagsställaren från att skadan uppstår vid en direkt kontakt mellan produkten och konsumenten. Denna skadedefinition är, enligt vår mening, alltför begränsad för att finnas i en ny lag om produktsäkerhet.

Nästan alla är i dag medvetna om att skadorna på naturen blir allt större och att det blir allt svårare att få luft, vatten och mat av tillräckligt bra kvalitet. Nästan alla vet också att skadorna på naturen uppstår när man tillverkar, använder och gör sig av med produkter, vilka som regel inte ger några omedelbara skador vid brukandet. En skumgummimadrass, till exempel, har avgett freon vid tillverkningen och avger en mängd skadliga ämnen, när den bränns trots att den är ofarlig att sova på.

Miljöpartiet ser det som mycket angeläget att en lag om produktsäkerhet ålägger näringsidkaren ansvar även för skador på ekosystemet och naturmiljön. En sådan omarbetning av lagförslaget tar emellertid tid och eftersom föreliggande lagförslag är bättre än nuvarande lag, så vill vi tillstyrka förslaget i dess huvuddrag, men önskar att riksdagen uppdrar åt regeringen att utarbeta förslag till lagstiftning enligt ovan skissade riktlinjer.

Vi har några förslag till ändringar i liggande lagförslag:

Om konsumentombudsmannen (KO) beslutar att inte föra en sak till marknadsdomstolen kan enligt förslaget "en sammanslutning av konsumenter, arbetstagare eller näringsidkare" ansöka om prövning. Denna krets bör utökas med miljöorganisationer och enskilda medborgare.

Marknadsdomstolen är den första instansen vid rättslig prövning och dess beslut kan inte föras till högre rätt. Detta är otillfredsställande ur rättssäkerhetssynpunkt. Därför bör ytterligare en rättsinstans införas. Det bör också finnas en instans för överprövning av KO:s beslut om åläggande och förbud, dit näringsidkare kan vända sig, när de anser sig felaktigt bedömda.

En företagare som hamnat i klammeri med tillsynsmyndigheten och KO

kan undgå ansvar genom att föra över tillgångar till ett annat bolag och sedan försätta företaget i konkurs. Konkursen gör på så sätt lagen verkningslös. Man kan utgå från att en stor del av de skadliga produkterna marknadsförs av mindre seriösa näringsidkare. Det är därför av vikt att lagförslaget kompletteras med krav på försäkring eller annat som garanterar medel för återkallelse.

Mot. 1988/89

L14

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den skyndsamt skall utarbeta förslag till en lagstiftning inom området produktsäkerhet, där näringsidkare ges ansvar för produktens skador på ekosystemet och naturmiljön,
2. att riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring i förslaget till produktsäkerhetslag att kretsen, som jämte KO, kan ansöka om prövning hos marknadsdomstolen utökas med miljöorganisationer och enskilda medborgare,
3. att riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring i förslaget till produktsäkerhetslag att ytterligare en instans för rättslig prövning införs förutom marknadsdomstolen,
4. att riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring i förslaget till produktsäkerhetslag att instans för överprövning av konsumentombudsmannens beslut om åläggande och förbud, dit näringsidkare kan vända sig, införs,
5. att riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring i förslaget till produktsäkerhetslag att tvingande regler för ansvarsförsäkring införs, så att oseriösa företagare inte kan undslippa sitt ansvar enligt lagen genom att försätta företaget i konkurs.

Stockholm den 7 november 1988

Elisabet Franzén (mp)

Kent Lundgren (mp)

Inger Schörling (mp)

Claes Roxbergh (mp)

